

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟΥ ΑΝΔΡΕ ΡΟΜΑΝ

Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΑΡΑΠΙΝΑΣ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΠΕΡΙΕ, 40 ετών, συνταγματάρ-
χης.
ΜΟΝΤΑΝΙΑΚ, 35 ετών, ταξι-
διώτης.

(Σε μιὰ πόλι τῆς Μαγα-
δασκάρης. Στὴν ταράτσα ἐ-
νὸς καφενείου, ὁ Περιὲ ἐ-
διώτης.

ὁ Μοντανιάκ παίρνουν τὸν καφέ τους καὶ συνομιλοῦν. Ἐξαφνα περνάει ἀπὸ κοντὰ των ἕνας ὑψηλόσωμος μαῦρος στρατιώτης. Χαιρετᾷ στρατιωτικῶς τὸν Περιὲ, ὁ ὁποῖος σηκώνεται, τὸν πλησιάζει, τοῦ δίνει τὸ χεῖρ καὶ μιλεῖ μερικὰ λεπτὰ μαζὺ του. Σὲ λίγο ὁ μαῦρος φεύγει καὶ ὁ Περιὲ ξαναγυρίζει στὴ θέσι του, κοντὰ στὸν Μοντανιάκ).

ΜΟΝΤΑΝΙΑΚ.—Εἶσαι ὑπερβολικὰ εὐγενής στους στρατιώτες σου!.. Νὰ σηκωθῆς ἀπὸ τὴν θέσι σου καὶ νὰ δώσεις τὸ χεῖρ σου σ' ἕνα ἀπλὸ στρατιώτη, καὶ μάλιστα σ' ἕνα μαῦρο! Ἐπιτρέψε μου νὰ σοῦ πῶ διὰ αὐτὸ ἀντίκριτά στην περπαχιά!

ΠΕΡΙΕ.—Ἐγὼ μάλιστα τοῦ εἶπα νάθηθαι ἔδω κοντὰ μας. Ἄλλὰ ἦταν βιαστικὸς... Ἦθελε μόνο νὰ μοῦ πῆ δυὸ λόγια...

ΜΟΝΤΑΝΙΑΚ.—Ἄ!... Εἰτζες σκοπὸ νὰ μοῦ τὸν φέρης ἔδω κοντὰ μου αὐτὸ τὸν μαῦρο...

ΠΕΡΙΕ.—Αὐτὸς ὁ μαῦρος εἶνε ὁ ὀμογάλακτός μου ἀδελφός...

ΜΟΝΤΑΝΙΑΚ.—Ὀμογάλακτός σου ἀδελφός...

ΠΕΡΙΕ.—Ἄλλ' ἂν δὲν κάνω λάθος, ἐν ἤρθεξ ἔδω στίς ἀποτυχίες, ὅταν ἦσαν εἰκοσιπέντε ἐτών...

ΠΕΡΙΕ.—Δὲν κάνεις καθόλου λάθος.

ΜΟΝΤΑΝΙΑΚ.—Τότε λοιπὸν, καθὼς φαί-
νεται, ὅτι ἦσαν μικροὶ στὴν Γαλλία, θὰ εἰτζες
γιὰ παραμάνια ζάτοια ἀραπίνα, ἢ ὅποια, ποιοὺ
ἔφερε, πὼς βρέθηκε ἐκεῖ...

ΠΕΡΙΕ.—Ὅχι. Ἡ πρώτη μου παραμάνια
ἦταν λευκή.

ΜΟΝΤΑΝΙΑΚ.—Λοιπὸν; Τί μυστήριον εἶ-
νε αὐτὸ; Δὲν ἔνοω.

ΠΕΡΙΕ.—Θὰ ἔνοησῆς ὅταν σοῦ διηγηθῶ
αὐτὴν τὴν ἱστορία. Ἀξίζει ἄλλοστε τὸν κόπο
νὰ τὴν ἀκούσῃς.

ΜΟΝΤΑΝΙΑΚ.—Εἶμαι περίεργος ν' ἀκού-
σω, λοιπὸν;

ΠΕΡΙΕ.—Στὰ 1905 ἤμουν ἔδω ἡπολοζα-
γός. Μοῦ εἶχαν ἀναθέσει νὰ περιεπιζώσω με-
τὸς στρατιώτες μου ἕνα χοριὸ μαῦρον, οἱ
ὁποῖοι κάθε τόσο εἰσχωροῦσαν στὰ ἐδάφη μας
καὶ λεηλατοῦσαν τοὺς συνοικισμούς. Ἄλλὰ δι-
σταχτός οἱ μαῦροι μᾶς ἐστήσαν ἐνδραὶ τὴ νύ-
χτα καὶ μᾶς ἐπασαον αἰχμαλωτίους ὄλους.

ΜΟΝΤΑΝΙΑΚ.—Φοβερὸ νὰ πῆσαι κανεῖς
αἰχμάλωτος στὰ χεῖρα τὸν ἀγρίον!

ΠΕΡΙΕ.—Φοβερὸ καὶ τρομαρὸ! Οἱ μαῦροι
ἔσφαξαν ὄλους τοὺς συντρόφους μου, ἔδωξα
πυροβολητάς, ἕνα δεκανεῖα ἰθαγενῆ καὶ ἕνα
λοχία Γάλλο.

ΜΟΝΤΑΝΙΑΚ.—Καὶ σὺ πὼς γλύτωσες;

ΠΕΡΙΕ.—Ἄκουσε νὰ ἰδῆς. Ἐμεῖνα μ' ἔ-
δωσαν μετ' ὀχνην τόσο γερά, ὥστε νὰ μὴ μπορῶ
νὰ σαλέψω οὔτε τὰ χεῖρα μου, οὔτε τὰ πόδια μου. Μ' ἐφόρτωσαν
ἔπειτα στὴ ράχη ἕνός
γυαντόσωμου ἀράτη καὶ μετ' ἄν μὴ πῆγαν σ' ἕνα
παλιρὸ μισογρομισμένο
ζάστρο.

ΜΟΝΤΑΝΙΑΚ.—Καὶ ἔπειτα;

ΠΕΡΙΕ.—Μ' ἐκλεισαν μέσα σ' ἕνα πέτρινο
διαμερίσμα, στενὸ
σὺν ζελλὶ καὶ ἔφυγαν.

ΜΟΝΤΑΝΙΑΚ.—Μήπως θέλησαν νὰ σὲ κρα-
τήσουν ὡς ὄμηρο;

ΠΕΡΙΕ.—Ἔτσι νόμισα καὶ ἐγὼ στὴν ἀρχή. Ἄλλὰ
σὲ λίγο κα-
τάλαβα ὅτι μετ' εἶχαν κλεισεῖ ἐκεῖ, γιὰ νὰ πεθάνω
ἀπὸ τὴν πείνα, θαι-
μένους ζωντανός!..

ΜΟΝΤΑΝΙΑΚ.—Φοιχτό! Φοιχτό!

ΠΕΡΙΕ.—Τί ἑπέφραξ ἐκεῖ μέσα δὲν περιγραφεῖται!
Ἐπὶ ἕκα-
τὸν ὄρες τοῖλαστον ἔμεινα ἐκεῖ, πενηντάμενος
καὶ διαμαρμένους με-
χοὶ θανάτου. Ἄ, ἢ διρα πρὸ πάντων, τί φοιχτὸ
μαρτύριον!

ΜΟΝΤΑΝΙΑΚ.—Καὶ ἦσαν πάντα δειμένους;

ΠΕΡΙΕ.—Ὅχι! Τὰ χεῖρα μου εἶχα κατορθώσει
νὰ τὰ λύσω.
Ἄλλὰ τί τὸ φέλος; Ἦταν ἀδύνατον νὰ βγοῦ μέσα
ἀπὸ τὸν τάφου
μου. Εἶχαν φράξει οἱ μαῦροι κάθε διόδου μετ'
πέτρους τόσο βαρεῖς, ὥστε
ἦταν ἀδύνατον στὰ χεῖρα πὸν βοιωκόμουν νὰ
τις μετακινήσω. Καθὼς
μάλιστα εἶδα κατόπιν, ὅταν βγῆκα ἀπ' ἐκεῖ
μέσα, εἶχαν σωριάσει
ἐπάνω ἀπὸ τὴν φυλακὴν μου βονὰ ὀλόκληρα
ἀπὸ πέτρους. Γιὰ νὰ πα-
ρατεινῶν ὄμως τὴν ἀγώνια μου, καὶ γιὰ νὰ
ἀπολαυ-
δάνουν αὐτοὶ τὸ μαρτύριόν μου εἶχαν ἀρήσει
στὸν τοῖχο,
ἕνα στενὸ μόνον ἄνοιγμα. Ἐβλέπα λοιπὸν ἀπ'
ἐκεῖ τὰ
ἀπείσια μορφάζοντα πρόσωπα τὸν, καὶ ἀκούγα
τις βοι-
σιές καὶ τὴ βλαστήμιες τὸν.

ΜΟΝΤΑΝΙΑΚ.—Τί ἐφάρτηξ!... Πὼς μπόρεσες
νὰ μὴ τρελλὰθῃς!

ΠΕΡΙΕ.—Τὴν πέμπτη ἡμέρα τῆς αἰχμαλωσίας
μου μὴ νέα ἄ-
ραπὶνα σήκωσε ὡς τὸ ἄνοιγμα τῆς χεῖρτῆς
τὸ μικρὸ τῆς ἀγρίας γι-
ὰ ἰδί καὶ αὐτὸ τὴν ἀγώνια τοῦ «ἀπαιστοῦ»...
Τὸ παιδὶ κρατοῦσε στὸ
χεῖρά του ἕνα «ξόανον», δηλαδή μιὰ κοῦζλα
πρωτόγνω, σκαλισμένη
μετ' μαχαίρι ἐπάνω στὸ ξύλο, καὶ χροματισμένη
μετ' κόκκινη καὶ πρά-
σινη μπογιὰ.

ΜΟΝΤΑΝΙΑΚ.—Ναί, ἔξερο... Ἀκόμα βλέπω
στὰ χεῖρα τὸν μι-
κρὸν ἰθαγενὸν τέτοιον εἶδους τερατοεργήματα.

ΠΕΡΙΕ.—Καθὼς λοιπὸν ὁ μικρὸς ἀκούησες
τῆς χεῖράκια του
στὸ ἄνοιγμα, ἢ κοῦζλα ἔπεσε μέσα στὴν
φυλακὴν μου. Τότε τὸ ἀρα-
πίνα ἄρχισε νὰ κλιπὴ ἀπαρηγόρητα. Ἐγὼ,
ἤμουν ἤδη μουσπεθαμένους.
Εἶχα πυρετὸ. Πονοῦσα φοιχτὰ στὸ κεφάλι,
στὸ στομάχι, σὲ ὄλο
μου τὸ σώμα.

ΜΟΝΤΑΝΙΑΚ.—Καίμενε μου φῖλε!

ΠΕΡΙΕ.—Καὶ ὄμως! Ἐνα ἀσθημα οἴκτου
ἀνεξήγητου μετ' κατέ-
λαβε ἐκείνη τὴ στιγμή. Ναί, λυπήθηκα τὸ
ἀραπτόπουλο ἐκεῖνο, τὸ ὄ-
μοιο μετ' μικρὴν μαῖμου. Σύνθηρα μετ'
κόπο ὡς τὸ μέρος ὅπου εἶχε πέ-
σει ἡ κοῦζλα του, καὶ συγκεντρώνοντας
ὄλες μου τὶς δυνάμεις, πῆ-
γα μετ' τὰ τρέμοντα χεῖρα μου τὸ
βάθιοιο παιχίδι, καὶ τὸ πέταξα
ἔξω ἀπὸ τὸ ἄνοιγμα τοῦ τοῖχου.

ΜΟΝΤΑΝΙΑΚ.—Αὐτὸ, φίλε μου, εἶνε τὸ
ἄκρον αἴτων τῆς
καλοσύνης.

ΠΕΡΙΕ.—Τὸ ἀραπτόπουλο ξεφώνιζε
ἀπὸ χαρὰ καὶ ἢ μάνα του
ἔσοιχε τότε καὶ μετ' κῦτταζε μετ' ἕνα
βλέμμα ἤεροιο καὶ ἀγαθὸ, σὺν
νὰ μοῦ ἐξέφραζε μετ' αὐτὴν τὴν
εὐγνωμοσύνην τῆς.

ΜΟΝΤΑΝΙΑΚ.—Καὶ ἔπειτα;

ΠΕΡΙΕ.—Ἐπειτα, ἀπομακρύνθηκε
μαζὺ
μετ' τὸ παιδὶ τῆς. Ἐγὼ ἐντομεταξὺ
ὄλοενα καὶ
χειροτέρενα. Εἶχα φτάσει μεχρὶ τοῦ
σημείου
νὰ γλιεῖφο τὶς πέτρους τοῦ τάφου
μου γιὰ νὰ
δροσίσω τὴν γλῶσσάν μου!.. Ἐκείνη
τὴν νύ-
χτα, θημάκια, εἶχε φεγγάρι!.. Τὸ
φῶς τοῦ
ἔμπαινε μέσα ἀπὸ τὸ ἄνοιγμα τοῦ
τοῖχου. Πα-
ρακαλοῦσα τὸν Θεὸ νὰ πεθάνω
πρὶν ἔμμερῶ-
σαι. Εἶχα πλαγιάσει στὴν γωνιά
τοῦ κελλιοῦ
μου, μετ' τὸ κεφάλι κάτω ἀπὸ
τὸ ἄνοιγμα τοῦ
τοῖχου γιὰ νὰ παίρνω ἀέρα,
ὅταν ἔξαφνα ἐν-
νοισα νὰ στάθῃ κατὶ ἄγρο
στὸ μέτωπό μου.

ΜΟΝΤΑΝΙΑΚ.—Ἡ ὕγρασια ἰσως...

ΠΕΡΙΕ.—Ἄκουσε νὰ ἰδῆς. Μιὰ
σταγόνα
ἄγρη κλύοιταν ἀπὸ τὸ πρόσωπό
μου. Γλυτώρησε
ἐπίπουν στὸ μάγουλό μου, καὶ,
καθὼς ἤμουν
πλαγισμένος ἐπάνω στὸ πλερὸ,
ἤρθε καὶ ἔ-
βραξε τὰ χεῖρα μου. Τὴν
ροφήξα ἀπλήρητα!
Ἦταν κατὶ δροσερὸ καὶ γλυκό...
Ἐπειτα, μιὰ
ἄλλη ἀκόμα σταγόνα, καὶ ἄλλη
μιὰ, καὶ ἄλλη,
ἤρθαν ἔτσι ὡς στὸ στόμα
μου. Μὰ σὲ λίγο
δὲν κλυοῖσαν περὶ σταγόνας.
Τὸ ἄγρο ἔτρεχε
ἀφθονώτερο, σὺν νὰ
ἔφερε ἀπὸ μιὰ μικρὴ
δρόση... Ἄναστημένος ἔξαφνα
ἀπὸ τὸ θαῦμα
αὐτὸ, σηκώθηκα καὶ
ψηλάφησα τὸν τοῖχο. Εἶ-
δα τότε, μέσα ἀπὸ μιὰ
μικρὴ τρύπα, περα-
σμένο ἕνα μικρὸ
λεπτὸ καλάμι, ἀπὸ τὸ
ὁποῖο ἔτρεχε τὸ
σοτήριον ἄγρο. Πλησίασα
ἀμέσως
τὰ χεῖρα μου στὸ
καλάμι καὶ
ροφήξα, οὐ-
δὴν ἔσφαξα
καθὼς εἶχα
καταλάβει, τὸ
θημάσιο ἐκεῖνο
ποτὸ ἦταν γάλα.

ΜΟΝΤΑΝΙΑΚ.—Ἔτσι λοιπὸν θὰ
δυνάμωσες λίγο...

ΠΕΡΙΕ.—Ναί!... Αὐτὸ ἐπανελαμβάνετο
κάθε νύχτα. Τὸ
πρῶτὸ δὲν τὸ
ἔβλεπα περὶ τὸ καλάμι. Καὶ
τὴν ἡμέρα
προσποιοῦν τὸν
ἐταμοθάνατο, γιὰ νὰ μὴ
καταλάβουν τίποτε οἱ
μαῦροι, οἱ ὁποῖοι
ἐρχόντουσαν καὶ
κῦτταζαν μέσα ἀπὸ
τὸ ἄνοιγμα τοῦ
τοῖχου.

ΜΟΝΤΑΝΙΑΚ.—Ποιὸς λοιπὸν σοῦ
τὸ ἔφερνε τὴν
νύχτα, τὸ
γάλα;

ΠΕΡΙΕ.—Δὲν τὸ μάντεψες
λοιπὸν; Αὐτὸ
βάστηξε ἐπὶ πέντε
νύχτης. Ἐπὶ
τέλους οἱ Γάλλοι
κατόρθωσαν νὰ
μοῦνέ μέσα
στὸ χορι-
ὸ. Αἰχμαλωτίους
τοὺς μαρμένους,
καὶ, ὀδηγημένοι
ἀπὸ τὴν
μαῖσην μου
παραμάνια, ἤρθαν
καὶ μ' ἐλευθέρωσαν.

ΜΟΝΤΑΝΙΑΚ.—Τὴν
μαῖσην σου
παραμάνια!.. Ἄ!
καταλαβαί-
νω τώρα! Ἡ
μητέρα τοῦ
μικροῦ μετ' τὴν
κοῦζλα σοῦ
ἔδινε τὸ γάλα!

ΠΕΡΙΕ.—Ναί! Ἡ
καίμενη ἢ
Λευδία, μετ'
κίνδυνον τῆς
ζωῆς τῆς,
ἐρχόταν τὴν
νύχτα νὰ
μοιράσῃ τὸ
γάλα τοῦ
παιδιοῦ τῆς, μ' ἔταν
ἀπιστο!..

ΜΟΝΤΑΝΙΑΚ.—Εὐγνωμοσύνη
μιὰ φορὰ! Οὔτε
σὲ ἀσπρους
δὲν
τὴν ἔχω
συναγνίσει.

ΠΕΡΙΕ.—Φαντάζεσαι
λοιπὸν τώρα
πόσο καὶ ἐγὼ
τὴν
εὐγνωμοσύνην. Τὴν
ἔπινα ὑπὸ
τὴν προστασία
μου. Καί, ὅταν
ὁ γιός τῆς
μεγάλωσε, τὸν
κατέταξα
στὸ
σύνταγμα
μου. Εἶνε ὁ
μαῦρος τὸν
ὁποῖον εἶδες
πρὸ ὀ-
λίγου, ὁ ὀμογάλακτός
μου ἀδελφός!..

ΞΟΝΕΤΤΑ

Ο ΚΟΛΑΣΜΕΝΟΣ

Σφαλοῦν χρόνοι ἐπτά ποῦχε πεθάνει
κι' ἀκόμα μετ' στί γῆ δὲν εἶχε
λύωσει,
τοῦ κόκορο τὰ κεῖρα καὶ τὸ
λιθάνι,
κρίμα βαρὺ τὸν εἶχε
μαρμαρώσει.

Ξεθάβαν τὸ κορμί. Σ' ἕνα
πλατάνι
ἀκέρη, ὀλορὸ τὸ
χρονεὶ σπηλώσει,
ὁποῖος διασφαῖνε
πρὸς σταυρούς
νὰ κἀνη
καὶ στὸ νεκρὸ
σῦγχρηση νὰ
δίτη.

Περνᾶν πολλοί, μ' ἀνώφελα
περνᾶνε.
Περνᾶ κι' ἐκείνος
ποῦχε
ἀδικημένο
καὶ σιγοῦλεῖ! — Συχορμενέος
νέβαι!

Τὸ λόγο δὲν
ἀπόσωσαν
ἀκόμα
καὶ τ' ἄλυστο
κορμὶ τὸ
κολασμένο
στάχτη,
καπνὸς
σωριάσχηε
στὸ χῶμα.

Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

